E-5.1

How Many Eggs Should be Boiled Together?

Q When preparing hardboiled eggs, may one cook one or two eggs by themselves, or must there be at least three? Also, does it make a difference if there is an even or odd number of eggs?

1. בית יוסף יורה דעה סי' סו

ודם ביצים, אם ידוע שאינו מרוקם האפרוח, אין חייבין עליו אלא שחכמים אסרוהו, אבל אם ידוע שהוא מרוקם האפרוח חייבין עליו. בסוף פרק אלו טריפות (סד:) אמרינן דביצה שנמצא בה דם אסורה; והקשו התוספות (ד"ה והוא) והרא"ש (סי' סג) על זה מדאמרינן בכריתות פרק דם שחיטה (כא.) יצא דם ביצים שאינו מין בשר ... ותירצו: ויש לומר, דמדרבנן החמירו בדם ביצים, גזרה אטו דם עוף שהביצה נולדה ממנו, ומדאורייתא שרי אף אותו שהאפרוח נוצר ממנו ... ואף על גב דהוי אפרוח לבסוף, מכל מקום השתא מיהא לאו מין בשר הוא ... ועוד יש לומר דדם על הקשר אסור מן התורה דחשיב מין בשר, כיון שהאפרוח נוצר ממנו, והא דשרינן בכריתות היינו כשאין הדם על הקשר ... ורבינו תפס עיקר תירוץ שני דדם שהוא מריקום אפרוח אסור מדאורייתא

2. שולחן ערוך יורה דעה סי' סו סעיף ב-ג

ב] דם ביצים אם ידוע שהוא מרוקם האפרוח (פירוש, שהתחילה להתהוות בו צורת האפרוח) **חייבים עליו, אבל אם אינו יודע שהוא מרוקם האפרוח אין חייבים עליו אבל חכמים אסרוהו.**

ג] **נמצא עליה קורט דם, זורק את הדם ואוכל את השאר. והוא שנמצא בחלבון, אבל אם נמצא בחלמון, כל הביצה אסורה.** הגה: ויש אומרים דאם נמצא על קשר החלבון וגם מבחוץ, דהיינו שנתפשט מן הקשר, דכל הביצה אסורה, ויש מחמירין עוד דכל שנמצא על הקשר של חלבון אפילו לא נתפשט כלל, אסור, ומזה נתפשט המנהג במדינות אלו לאסור כל ביצה שיש בה דם, ואין מחלקין בין חלמון לחלבון. ובמקום דנוהגים להקל לזרוק הדם ולהתיר הביצה, במקום דמותר צריך ליטול כדי קליפה עם הדם כשזורקו

3. שולחן ערוך יורה דעה סי' קט סע' א-ב

א] **חתיכה שאינה ראויה להתכבד שנתערבה באחרות מין במינו יבש ביבש,** (דהיינו, שאין נבלל, והאיסור עומד בעצמו אלא שנתערב ואינו מכירו) **חד בתרי, בטיל, ומותר לאכלן אדם אחד, כל אחת בפני עצמה ...**

ב] **יבש ביבש שנתבטל חד בתרי, אם בשלן כולן כאחד אפילו לאכול כל אחד בפני עצמו, אסור אם אין שם ששים, מפני שהרוטב בנותן טעם ונבלע בחתיכות.**

<<

>>

4. שולחן ערוך ורמ"א יורה דעה סי' סו סע' ד

ביצים הטרופות בקערה ונמצא דם על חלמון של אחד מהם, אף על פי שזורק החלמון שעליו הדם, אסורות, מפני שמאחר שהן טרופות בקערה, החלבון שהוא דק מתערב ביחד והכל אסור. אבל ביצים שבורות יחד בקערה ולא טרופות, ונמצא דם בחלבון של אחד מהם, יקח החלמונים הכשרים כל אחד ואחד בפני עצמו והם מותרין וישאיר אותה אשר בה הדם בקערה עם חלבוני השאר ויזרקם.

הגה: וכל זה כשידעינן שהיה הדם במקום האוסרו, אבל אם היה ספק אם היה במקום האוסרו או לא, יש להתיר התערובות **חואיל ובלאו הכי, חד בתרי בטיל**. אבל אם הביצה לבד, אסור. וכן אם נתבשלה או נצלה ביצה ולא ידעינן אם הוא במקום האסור

ט"ז שם ס"ק ה

חואיל ובלאו הכי, חד בתרי בטיל. פירוש דמן התורה חד בתרי בטל אפילו לח בלח, אלא דרבנן הצריכו ששים ... משום הכי, כאן שיש ספק אם היה במקום האוסרו, הוה ספיקא דרבנן ואזלינן לקולא; אבל אם לא היה התערובות אלא חד בחד, אין זה ספק דרבנן כיון שמן התורה לא בטיל ממילא, אי הוה הדם במקום האוסר היה איסור דאורייתא, ואם כן הוה ספיקא דאורייתא ולחומרא; משום הכי נקיט רמ"א חד בתרי... והא דהתיר רמ"א כאן משום חד בתרי בטיל היינו משום דאזיל לטעמיה ... דדוקא אם לא נתערב, אמרינן לחומרא שמא היה במקום האוסר דדם ביצים דאורייתא אבל אם נתערב סמכינן אאותו תירוץ של תוספות דדם ביצים בכל מקום אינו אלא מדרבנן כיון שיש הרבה אחרונים דסבירא להו כן. נמצא, דכאן פסק שפיר בתערובות להקל כיון שיש קולא אחרת, דחד בתרי בטיל, ואין כאן ספק איסור דאורייתא, כי יש לנו לומר שאין כאן איסור דאורייתא כלל, מה שאין כן בביצה לבדה אנו מחמירין כהאומר דם ביצים דאורייתא

5. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סי' לו

אך לענין התערובות, אף חד בחד וכן בנתבשלו אף רק שני ביצים, ואפילו ידוע שהנמצא בה דם היא הגדולה, וכן הכלי אף שנתבשלה לבדה, אין להחמיר לאסור אף לבעלי נפש בסתם ביצים במדינתנו כל זמן שלא ידוע ודאי שהיא באה מזכר. ואם אירע שהיה דם בקשר החלבון וחוץ לקשר וגם על החלמון ... אולי יש להחמיר אף בסתם ביצים דמדינתנו גם מדינא

6. תשובות והנהגות כרך ב סי' שפד

המנהג פשוט היום לאסור ביצה עם דם ולא לתלות שזהו ספנא דארעא, ולא שמעתי על זה שום טעם נכון, אבל נראה שהמצב עלול להשתנות במקום אחר ששם הרוב הם מזכר, דתו לא תלינן דספנא מארעא, וכן יש לפעמים תקופה שמכניסים לשוק ביצים שהם זכר, ואז אין רוב דספנא מארעא, (וכן שמעתי שיש מקומות כן) ובכהאי גוונא שיש תרנגול אחד, כל הביצים אסורים, ולכן נהגו כל ישראל לא להקל בספק ולסמוך על רוב ובאיסורו קיים היום ... מיהו כיון שיסוד האיסור לדברינו הוא רק מכח מנהג, וכמה שכתבנו, כשיש איזה ספק במראה, תולין להקל ... (אבל הדם ודאי צריך לזרוק), וכן בתערובות כשיש עוד צדדין להקל תולין גם בספנא דארעא ... ויש מקילין בכלי לאחר מעת לעת לסמוך שאינו אלא ספנא דארעא, ויש מחמירים אפילו בזה שלא לבשל ביצה אחת ומבשלים תמיד עם עוד שתי ביצים, ומוציאים הביצים רק לאחר ששפכו מים קרים שאין אחד אוסר חבירו שאינו חם כל כך.